Lietas Nr. C24131416
Lietas arhīva Nr. C-1314-16/3

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Ogrē 2016.gada 14.novembrī

Ogres rajona tiesa, tiesnese Z.Kupce,
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ mazā apmērā prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņas palielināšanu.

Aprakstošā daļa

Prasītāja/pers. A/ 2016.gada 4.augustā cēlusi Ogres rajona tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu palielināšanu, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu, lūdz tiesu palielināt piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru un piedzīt no atbildētāja meitas /pers. D/ uzturam ik mēnesi 111.00 *euro*, bet ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās meneša darba algas, sākot no prasības iesniegšanas dienas tiesā, līdz meitas pilngadībai; lūdz noteikt nekavējošu sprieduma izpildi.

Prasības pieteikumā norādīts, ka Prasītājas un Atbildētāja kopīgā meita /pers. D/, dzimusi /datums/.

Ar 2008.gada 12.maija Ogres rajona tiesas spriedumu no atbildētāja par labu prasītājai tika piedzīti uzturlīdzekļi meitas /pers. D/ uzturam Ls 50 apmērā. Prasītāja vēršas tiesā ar prasību par uzturlīdzekļu piedziņas palielināšanu, jo ir būtiski mainījies uzturlīdzekļu apmēra minimums. Bez tam, atbildētājs labprātīgi uzturlīdzekļus meitas uzturam nemaksā un par meitu neinteresējas kopš 2011. gada septembra, neatceras viņu svētkos un jubilejās.

Papildus norāda, ka mediatora pakalpojumus nav izmantojusi, un izmantot tos nevēlas; lietas iztiesāšana tiesas sēdē nevēlas.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} panta noteikumiem, 2016.gada 9.augustā atbildētājam nosūtīts prasības pieteikums un atbildes veidlapa, nosakot 15 dienu termiņu no prasības pieteikuma nosūtīšanas dienas rakstveida paskaidrojumu sniegšanai.

Prasības pieteikums un atbildes veidlapa atbildētajam nosūtīti uz viņa deklarēto dzīves vietas adresi un neskatoties uz to, ka sūtījums tika atgriezts atpakaļ, ar atzīmi "Adresāts pēc norādītās adreses nedzīvo", saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.pantu un 56.^{1} panta otrā daļu uzskatāms ka atbildētājam par prasības būtību paziņots.

Atbildētājs nav iesniedzis tiesā savus rakstveida paskaidrojumus par prasību, nav lūdzis lietu izskatīt tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa noteic, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Šis paziņojums pusēm nosūtīts 2016.gada 25.oktobrī, uz to deklarētājam dzīves vietas adresēm.

Civilprocesa likuma 56.panta piektā daļa noteic, ka tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Civilprocesa likuma 56.^{1} panta otrā daļa noteic, ka tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka par procesu atbildētājam un prasītājai, ir paziņots, jo tiesas dokumenti nosūtīti uz atbildētāja un prasītājas deklarēto dzīves vietas adresi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu, pusēm izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kā arī izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesei. Noraidījums nav pieteikts.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Ievērojot Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Lietā esošā Jumpravas pagasta Dzimtsarakstu nodaļas 2008.gada 17.jūlijā izsniegtā dzimšanas apliecības Nr./apliecības numurs/ kopija, apstiprina, ka /datums/dzimušās /pers. D/ vecāki ir /pers. B/ un /pers. A/ (*lietas 9.lapa*).

Ar Ogres rajona tiesas 2008.gada 12.maija spriedumu civillietā Nr.C24003508 no atbildētāja prasītājas labā piedzīt uzturlīdzekļus meitas /pers. D/ uzturam ik mēnesi Ls 50 (71.14 *euro*) apmērā, sākot no 2006.gada 28.augusta līdz bērna pilngadībai (*lietas10. – 11.lapa*).

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu, vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu vai māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Jēdziens „bērna uzturēšana" saistīts ar Civillikuma 177.panta ceturtajā daļā noteiktajiem kritērijiem, proti, bērna ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam), kas ņemami vērā, nosakot uzturlīdzekļu apmēru un samērojami ar abu vecāku mantisko stāvokli.

Tiesai nav pamata neticēt, ka pušu meita dzīvo kopā ar prasītāju, kā tas norādīts prasības pieteikumā un ko apstiprina lietas materiāliem pievienotās

Lielvārdes novada pašvaldības Jumpravas pagasta pārvaldes 2016.gada 3.augusta izziņas Nr.JUPP/2-14/16/38 un Nr.JUPP/2-14/16/39 (*lietas 7., 8.lapa*). Līdz ar to, ir pamats izdarīt secinājumu, ka prasītāja ir tā, kas realizē bērna aprūpi un uzraudzību un ir tiesīga saņemt no atbildētāja līdzekļus meitas uzturam.

Tiesa atzīst, ka atbildētājam neatkarīgi no viņas mantas stāvokļa ir jāpiedalās bērna uzturēšanā. Atbildētāja pienākums ir nodrošināt sevi ar pastāvīgiem ienākumiem, kas ļautu pildīt likumā noteiktos vecāku pienākumus.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 2 panta pirmā daļa noteic, ka bērnam kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība. Šā likuma 10.pants noteic, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību, katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto iztikas minimumu un bērna vecumu.

Nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, ir piemērojami Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", kas paredz katra vecāka pienākumu katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai - 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros, sākot ar 2016.gada 1.janvāri, ir 370.00 euro mēnesī, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem bērniem līdz 7 gadu vecumam ir 92.50 *euro*, bet no 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 111.00 *euro*.

Uzturdošanas pienākums ir absolūts un likumdevējs, Civillikuma 179.panta piektajā daļā paredzot vecāku pienākumu nodrošināt bērnam iztikas līdzekļus minimālajā apmērā, nav paredzējis vecāka atbrīvošanu no nepilngadīgā bērna uzturēšanas pienākuma gadījumā, ja vecāks nav to spējīgs pildīt.

Tiesa uzskata, ka ar Ogres rajona tiesas 2008.gada 12.maija spriedumu civillietā Nr.C24003508 noteiktais uzturlīdzekļu apmērs Ls 50.00 palielināms un uzturlīdzekļi piedzenami pieprasītajā apmērā (111 *euro*), kas atbilst valstī noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram, un ko vecākiem ir pienākums nodrošināt bērnam, neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa, ņemot vērā bērna vecumu.

Tiesības saņemt palielinātos uzturlīdzekļus prasītājai radās ar pieteikuma iesniegšanas dienu, kad prasītāja vērsās tiesā ar likumu nodrošināto tiesību saņemt uzturlīdzekļus bērna uzturam, tāpēc uzturlīdzekļi palielināmi no 2016.gada 4.augusta.

Apmierināms prasītājas lūgums par sprieduma nekavējošas izpildes noteikšanu par uzturlīdzekļu piedziņas palielināšanu meitas uzturam, jo šādu lūgumu prasītāja ir pieteikusi prasībā un tas atbilst Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punkta prasībām.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Ņemot vērā to, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3. punkta noteikumiem prasītāji uzturlīdzekļu lietās ir atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, saskaņā ar Civilprocesa 34. panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunktu, 35. panta pirmās daļas 3. punktu un 42. panta pirmo daļu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva 71.75 *euro* apmērā (15 % no palielināmo uzturlīdzekļu gada maksājuma 478.32 *euro*) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5.82 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu samaksu valsts ienākumos 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 39.pantu, 42.panta pirmo daļu, 93., 96., 193., 250.[25] pantu, 250.[27] panta pirmo un otro, daļu, 204.[1] pantu, 205.panta pirmās daļas 1.punktu, tiesa

n o s p r i e d a

maza apmēra prasību apmierināt.

Palielināt uzturlīdzekļu apmēru un piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus /datums/dzimušās /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi 111.00 *euro* apmērā, bet ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2016.gada 4.augusta līdz bērna pilngadībai, uzturlīdzekļus pārskaitot uz /pers. A/, norēķinu kontu Nr./konta Nr./.

Noteikt nekavējošu sprieduma izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu.

Pēc uzturlīdzekļu samaksas par laika periodu no 2006.gada 28.augusta līdz 2016.gada 3.augustam (ieskaitot), atzīt par spēku zaudējušu izpildu rakstu par uzturlīdzekļu piedziņu pēc Ogres rajona tiesas 2008.gada 12.maija sprieduma civillietā Nr.C24003508.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu 71.75 *euro* (septiņdesmit viens *euro* un 75 centi), un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5.82 *euro* (pieci *euro* 82 centi).

Noteikt /pers. B/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu samaksu - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, maksājumu apliecinošus dokumentus iesniedzot vai atsūtot pa pastu Ogres rajona tiesas kancelejai Brīvības ielā 6, Ogrē, LV-5001.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Ogres rajona tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese Z.Kupce